

Prof. Dr. Ömer Ekmekçi

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Nafiye Yücedağ

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

**Dr. Öğr. Üyesi Elif Beyza
Akkanat-Öztürk**

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Karşılaştırmalı Hukuk
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

**Araş. Gör. Şehriban İpek
Aşıkoğlu**

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Avrupa Birliği Hukuku
Anabilim Dalı

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HUKUKU

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	VII
ÖNSÖZ	IX

BİRİNCİ BÖLÜM VERİ KORUMA HUKUKUNA GİRİŞ VE İLGİLİ YASAL ÇERÇEVE

I. DÜNYADA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	1
A. Ulusal Düzenlemeler	2
B. Uluslararası Düzenlemeler.....	4
II. TÜRKİYE'DE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	7

İKİNCİ BÖLÜM 6698 SAYILI KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU'NUN UYGULAMA ALANI

I. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU'NUN KİŞİ BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	11
II. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU'NUN KONU BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	14
A. Korumanın Konusu: Kişisel Veriler.....	14
B. Özel Nitelikli Kişisel Veriler	15
III. KANUN HÜKÜMLERİNİN TAMAMEN YAHUT KISMEN KAPSAMI DIŞINDAKİ HÂLLER: KVKK M. 28	16
A. KVKK m. 28/1 Gereği Kanun Hükümlerinin Tamamen Dışında Kalan Hâller	18

1. Kişisel verilerin tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi.....	18
2. Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi.....	21
3. Kişisel verilerin sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi	23
4. Kişisel verilerin önleyici, koruyucu ve istihbarî faaliyetler kapsamında işlenmesi	29
5. Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi	33
B. KVKK m. 28/2 Gereği Kanun Hükümlerinin Kısmen Uygulanmadığı Hâller	38
IV. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU'NUN ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	41
V. VERİ KORUMA HUKUKUNDA YER BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI ESASLARI.....	44
A. 6698 Sayılı Kanun Bakımından Yer Bakımından Uygulama Alanı Kavramı.....	45
B. Kurul Kararlarında Yer Bakımından Uygulama	47

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

6698 SAYILI KANUN KAPSAMINDA VERİ KORUMA HUKUKUNUN TEMEL KAVRAMLARI

I. KİŞİSEL VERİ.....	53
A. Her türlü bilgi.....	53
B. Bir kişi ile ilgili olma.....	54
C. Belirli veya belirlenebilir olma	56
II. ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİ	62

III. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ	68
IV. VERİ SORUMLUSU-VERİ İŞLEYEN	72
A. Veri Sorumlusu.....	72
B. Ortak Veri Sorumlusu.....	79
1. Kavram.....	79
2. Ortak Veri Sorumlusunun Belirlenmesine Yönelik Tereddütler	80
3. Türk Hukukunda “Ortak Veri Sorumlusu” Kavramı	84
C. Veri İşleyen.....	87
D. Veri Sorumlusu ile Veri İşleyenin “Müteselsil” Sorumluluğu	92

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VERİ KORUMA HUKUKUNDA GENEL İLKELER

I. HUKUKA VE DÜRÜSTLÜK KURALINA UYGUN OLMA İLKESİ	98
A. Hukuka Uygun Olma İlkesi.....	98
B. Dürüstlük Kuralına Uygun Olma İlkesi.....	102
II. DOĞRU VE GEREKTİĞİNDE GÜNCEL OLMA İLKESİ	110
III. AMAÇLA UYUMLU VERİ İŞLEME İLKESİ	119
A. Belirli, Meşru, Açık Amaç	121
1. Belirli Amaç	121
2. Meşru Amaç.....	126
3. Açık Amaç	129
B. Tüzük Uyarınca Uygun Amaç Testi.....	129
C. KVKK m. 4/2/c uyarınca “Amaca Uygun İşleme Testi”	132
D. Sonraki İşleme Amacının Bir Hukuka Uygunluk Sebebine Dayanmasının Gerekip Gerekmediği	136
IV. VERİ MİNİMİZASYONU İLKESİ	140
V. SAKLAMA SÜRESİNİN SINIRLANDIRILMASI İLKESİ.....	156

VI. HESAP VERİLEBİLİRLİK, BÜTÜNLÜK VE GİZLİLİK İLKELERİ.....	158
--	-----

BEŞİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU UYARINCA HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ

I. GENEL OLARAK.....	161
II. GENEL HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ	162
A. İlgilinin Açık Rızası	162
1. Rızanın Hukuki Niteliği	163
2. Rızanın Veriliş Şekli.....	164
3. Rıza için Gerekli Ehliyet.....	169
4. Rızanın Unsurları.....	172
a. Bilgilendirmeye Dayanma	172
b. Belirli Bir Konuya İlişkin Olma	177
c. Özgür İradeyle Açıklanma	184
B. Kanunlarda Açıkça Öngörölmüş Olma	192
C. Fiili İmkânsızlık Nedeniyle Rızasını Açıklayamayacak Durumda Bulunan veya Rızasına Hukuki Geçerlilik Tanınmayan Kişinin Kendisinin ya da Bir Başkasının Hayatı veya Beden Bütünlüğünün Korunması için Zorunlu Olması	196
D. Bir Sözleşmenin Kurulması veya İfasıyla Doğrudan Doğruya İlişkili Olması Kaydıyla, Sözleşmenin Taraflarına Ait Kişisel Verilerin İşlenmesinin Gerekli Olması	198
E. Veri Sorumlusunun Hukuki Yükümlölüğünü Yerine Getirebilmesi için Zorunlu Olması.....	201
F. Verinin İlgili Kişinin Kendisi Tarafından Alenileştirilmiş Olması.....	205
G. Bir Hakkın Tesisi, Kullanılması veya Korunması için Veri İşlemenin Zorunlu Olması	209

H.	İlgili Kişinin Temel Hak ve Özgürlüklerine Zarar Vermemek Kaydıyla Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri için Veri İşlenmesinin Zorunlu Olması.....	213
III.	ÖZEL NİTELİKLİ VERİLERİN İŞLENMESİNDE HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ	223
A.	Kanun'da Yapılan Değişikliklerin Kapsamı	223
B.	İlgili Kişinin Açık Rızası	224
C.	Kanunlarda Açıkça Öngörülme.....	226
D.	Fiili İmkânsızlık Nedeniyle Rızasını Açıklayamayacak Durumda Bulunan veya Rızasına Hukuki Geçerlilik Tanınmayan Kişinin Kendisinin ya da Bir Başkasının Hayatı veya Beden Bütünlüğünün Korunması için Zorunlu Olması	231
E.	Verinin İlgili Kişinin Kendisi Tarafından Alenileştirilmiş Olması.....	231
F.	Bir Hakkın Tesisi Kullanılması veya Korunması İçin Zorunlu Olması	232
G.	Sır Saklama Yükümlülüğü Altında Bulunan Kişiler veya Yetkili Kurum ve Kuruluşlarca, Kamu Sağlığının Korunması, Koruyucu Hekimlik, Tıbbi Teşhis, Tedavi ve Bakım Hizmetlerinin Yürütülmesi ile Sağlık Hizmetlerinin Planlanması, Yönetimi ve Finansmanı Amacıyla Gerekli Olması.....	233
H.	İstihdam, İş Sağlığı ve Güvenliği, Sosyal Güvenlik, Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardım Alanlarındaki Hukuki Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi için Zorunlu Olması.....	236
I.	Siyasi, Felsefi, Dini veya Sendikal Amaçlarla Kurulan Vakıf, Dernek ve Diğer Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluş ya da Oluşumların, Tâbi Oldukları Mevzuata ve Amaçlarına Uygun Olmak, Faaliyet Alanlarıyla Sınırlı Olmak ve Üçüncü Kişilere Açıklanmamak Kaydıyla; Mevcut veya Eski Üyelerine ve Mensuplarına veyahut Bu Kuruluş ve Oluşumlarla Düzenli Olarak Temasta Olan Kişilere Yönelik Olması.....	244

ALTINCI BÖLÜM
VERİ SORUMLUSUNUN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I.	AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	248
A.	Aydınlatma Yükümlülüğünün Amacı	249
B.	Aydınlatma Yükümlülüğü Kapsamında Uyulması Gereken Usul ve Esaslar.....	250
1.	Şekli Unsur.....	251
2.	Maddi Unsur.....	255
a.	Veri Sorumlusunun ve Varsa Temsilcisinin Kimliği.....	257
b.	Kişisel Verilerin Hangi Amaçla İşlenebileceği	257
c.	Kişisel Verilerin Kimlere ve Hangi Amaçla Aktarılabileceği	259
d.	Kişisel Veri Toplamının Yöntemi ve Hukuki Sebebi...	261
e.	İlgili Kişinin KVKK m. 11’de Sayılan Diğer Hakları....	264
3.	Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilme Zamanı...	264
C.	Aydınlatma Yükümlülüğü ve Açık Rıza İlişkisi.....	268
D.	Aydınlatma Yükümlülüğünün İstisnaları	274
II.	VERİ SORUMLULARININ SİCİLE KAYIT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	275
A.	Sicilin Tutulması.....	276
1.	Sicile İlişkin Genel Bilgiler	276
2.	Aleniyet.....	277
3.	Sicile Kaydın Etkisi.....	278
4.	Sicile Kaydın Amacı	278
B.	Sicile Kayıt	283
1.	Sicile Kayıt Yükümlülüğünün Başlangıcı.....	283
2.	Sicile Kayıt Yükümlülüğü için Öngörülen Son Tarih.....	289
3.	Kayıt Sürecinde İzlenecek Usul ve Esaslar	291
a.	Kayıt Başvurusu	291
b.	Kayıt Yükümlülüğü Kapsamında İletilecek Bilgiler.....	294
i.	Veri Kategorisi.....	294

ii. Kişisel Veri İşleme Amaçları.....	295
iii. Aktarılan Alıcı Grubu ve Yurt dışına Aktarılan Veri Kategorileri	295
iv. Veri Konusu Kişi Grubu.....	296
v. Kişisel Verilerin İşlendikleri Amaçlar için Gerekli Olan Azami Süre.....	296
vi. Veri Güvenliğine İlişkin Alınan Tedbirler	299
C. Sicile Kayıt Yükümlülüğü Bulunan Veri Sorumluları için Getirilen Yükümlülükler	300
1. Kişisel Veri İşleme Envanteri.....	300
a. Maddi içerik bakımından	300
b. Şekli boyutu bakımından	302
2. Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası.....	305
D. Sicile Kayıt Yükümlülüğünün İstisnaları.....	306
E. Sicile Kayıt Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesinin Yaptırımı	308
III. UYGUN GÜVENLİK DÜZEYİNİ SAĞLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	309
A. Veri Güvenliğine İlişkin Teknik Tedbirler	311
B. Veri Güvenliğine İlişkin İdari Tedbirler	313
C. Kurul Kararlarında Teknik ve İdari Tedbirlere Örnekler	315
IV. VERİ İHLAL BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ (“DATA BREACH NOTIFICATION”)	330
A. Kurula Bildirim Süresi	330
B. İlgili Kişilere Bildirim	334
C. Kurul Kararlarında Veri İhlal Bildirimi	334
V. İLGİLİ KİŞİLER TARAFINDAN YAPILAN BAŞVURULARIN CEVAPLANMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜ	336
A. Uygulanacak Usul ve Esaslar	337
1. Başvuruların Cevaplanması: Yöntem ve Süre	337
2. Başvuruya Cevabın Maddi İçeriği	340
B. İlgili Kişi Taleplerinin Yerine Getirilmesi ve Sınırları.....	341

1. İlgili Kişiyi Teyit Etme.....	341
2. İlgili Kişinin Taleplerinin Yerindeliğini Değerlendirme	343
3. İlgili Kişinin Taleplerini Yerine Getirirken Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması	346
4. Veri Güvenliğinin Sağlanması	348
VI. KURUL KARARLARININ YERİNE GETİRİLMESİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	349
VII. YAPTIRIMLAR.....	351
A. Kurul'un İnceleme ve Yaptırım Uygulama Yetkisi	351
1. Kurul İncelemesi.....	352
2. İdari Para Cezaları.....	353
B. Kurul Kararlarına İtiraz	356
VIII. TÜZÜĞE MAHSUS DÜZENLEMELER: VERİ KORUMA GÖREVLİSİ (DATA PROTECTION OFFICER – DPO) VE VERİ KORUMA ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (DATA PROTECTION IMPACT ASSESSMENT)	358
A. Veri Koruma Görevlisi.....	358
a. Veri Koruma Görevlisinin Atanması	359
b. Veri Koruma Görevlisinin Nitelikleri	360
c. Veri Koruma Görevlisinin Görevleri	360
1. Veri Koruma Etki Değerlendirmesi	361
a. Veri Koruma Etki Değerlendirmesinin Gerekli Olduğu Durumlar.....	365
b. Değerlendirmeye İlişkin Öngörülen Süreç	368

YEDİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ KİŞİ HAKLARI

I. KİŞİSEL VERİLERİNİN İŞLENİP İŞLENMEDİĞİNİ ÖĞRENME VE İŞLENMİŞSE BUNA İLİŞKİN BİLGİ TALEP ETME HAKKI	373
--	-----

II. KİŞİSEL VERİLERİNİN İŞLENME AMACINI VE BUNLARIN AMACINA UYGUN KULLANILIP KULLANILMADIĞINI ÖĞRENME HAKKI.....	378
III. YURT İÇİNDE VEYA YURT DIŞINDA KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILDIĞI ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİ BİLME HAKKI.....	379
IV. KİŞİSEL VERİLERİN EKSİK VEYA YANLIŞ İŞLENMİŞ OLMASI HÂLİNDE BUNLARIN DÜZELTİLMESİNİ İSTEME HAKKI	381
V. KİŞİSEL VERİLERİN SİLİNMESİNİ VEYA YOK EDİLMESİNİ İSTEME HAKKI.....	384
VI. KİŞİSEL VERİLERİN DÜZELTİLMESİ, SİLİNMESİ VEYA YOK EDİLMESİNE İLİŞKİN İŞLEMLERİN KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILDIĞI ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE BİLDİRİLMESİNİ İSTEME HAKKI	394
VII. İŞLENEN VERİLERİN MÜNHASIRAN OTOMATİK SİSTEMLER VASITASIYLA ANALİZ EDİLMESİ SURETİYLE KİŞİNİN KENDİSİ ALEYHİNE BİR SONUCUN ORTAYA ÇIKMASINA İTİRAZ ETME HAKKI	394
VIII. KİŞİSEL VERİLERİN KANUNA AYKIRI OLARAK İŞLENMESİ SEBEBİYLE ZARARA UĞRAMASI HÂLİNDE ZARARIN GİDERİLMESİNİ TALEP ETME HAKKI	397

SEKİZİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE AKTARILMASI

I. KİŞİSEL VERİLERİN YURT İÇİNDE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE AKTARILMASI.....	401
II. KİŞİSEL VERİLERİN YURTDIŞINA AKTARILMASI.....	406
A. Uluslararası Veri Dolaşımı	406
B. Kişisel Verilerin Koruması Kanunu Uyarınca Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarımı	408

1. Değişiklik Öncesi KVKK m. 9 Döneminde Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarılması	409
a. İlgili Kişinin Açık Rızasının Bulunması.....	409
b. İlgili Kişinin Açık Rızası Haricindeki Veri İşleme Şartlarının Bulunması	409
i. Yeterli Koruma Kararı	410
ii. Yeterli Korumanın Yazılı Olarak Taahhüt Edilmesi ve Kurulun İzni	410
2. 7499 sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler – Yurtdışına Kişisel Verilerin Aktarımında Yeni Dönem	412
a. Yeterlilik Kararı Bulunması.....	414
b. Uygun güvenceye dayalı aktarımlar	416
i. Uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmayla uygun güvencenin sağlanması	417
ii. Bağlayıcı şirket kurallarıyla uygun güvencenin sağlanması.....	418
iii. Standart sözleşmeyle uygun güvencenin sağlanması	419
iv. Taahhütnameyle uygun güvencenin sağlanması.....	420
c. İstisnai aktarım hâlleri.....	421
C. AB Hukukunda Birlik Dışına Kişisel Verilerin Aktarımı için Öngörülen Yöntemler	422
1. GDPR Uyarınca Kişisel Verilerin Birlik Dışına Aktarılması	423
2. Yeterlilik Kararına Dayalı Aktarımlar.....	424
3. Uygun Güvencelere Dayalı Aktarımlar	424
4. İstisnalar	425
KAYNAKÇA.....	429